

Termín vernisáže: 21. august 2024 o 16.30 hod.

Trvanie výstavy: do 15. septembra 2024

Usporiadatelia: OZ Res Cassovia a Slovenské technické múzeum

Miesto konania: výstavné priestory, Slovenské technické múzeum, Hlavná 88, Košice

Výstava **21. AUGUST 1968 OČAMI TIBORA KOVÁČA** predstaví zbierku fotografií, ktoré nafotil dokumentarista – fotograf a zamestnanec Technického múzea v deň, ktorý zmenil osudy mnohých a aj samotného fotografa. 31-ročný Tibor Kováč po celodennom fotení okupačných vojsk bol cestou domov na zastávke Námestie osloboditeľov nešťastne zasiahnutý guľkou do hlavy, ktorá mu spôsobila celoživotné ochrnutie nôh a pravej ruky.

„Bolo zhruba osem hodín večer. Po celodennom hučaní ťažkej techniky, tankov, obrnených transportérov a ťažkých nákladných áut bolo na námestí pomerne ticho. Zrazu zazneli výstrely a guľka ostreľovača trafila Tibora do hlavy, druhá kamaráta do nohy,“ priblížila manželka Anežka Kováčová.

Negatívy so vzácnymi fotografiami z osudného dňa ukrýval roky, pokiaľ sa dostali na verejnosť. Po prvý raz boli prezentované na výstave v Slovenskom technickom múzeu v roku 2000. Dnes si môžu návštevníci opäť pomocou dokumentárnej fotografie priblížiť, ako Košičania prežívali deň, ktorý sa zapísal nielen do spomienok ale aj do dejín.

„Ani na chvíľu sa Tibor Kováč nevzdal fotografovania. V auguste sa pravidelne každý rok vyberal na Námestie osloboditeľov. Chvíľku ticho pobudol pri čiernej mramorovej doske s menami obetí. Potom sa vybral do ulíc mesta za novými, dnes už za historickými jedinečnými zábermi meniaceho sa mesta. Spomeňme si na Tibora aspoň tí, ktorí sme ho poznali. Česť jeho pamiatke,“ dodal Mikuláš Jesenský.

CITÁTY

„Ráno sme sa išli s kolegami pozrieť do mesta, čo sa vlastne deje. Bol som šokovaný. Keď sme sa vrátili, vzal som foťák, filmy, zašiel som za direktorom, že idem fotiť. Jednoducho, bol som taká povaha – musel som byť stále tam, kde sa niečo mlelo. Direktor súhlasil. Koniec-koncov, mal som v náplni práce dokumentovať dianie v meste.“

„Keď som sa v nemocnici prebral z bezvedomia, prišla ma navštíviť kolegyňa. Poprosil som ju, aby mi schovala tie negatívy. Obaja sme cítili, že ich treba zachrániť.“

„Viackrát ma vypočúvali príslušníci Štátnej bezpečnosti. Pýtali sa ma, kto ma tam poslal, prečo som fotil, chceli vedieť, kde sú filmy. Prišli za mnou už do nemocnice, kde som ležal po náročnej operácii. Nedali pokoj ani mojim príbuzným, výsluchy absolvovala dokonca moja teta.“

„Vymýšľal som rôzne skrýšy. Ukrýval som negatívy napríklad v konštrukcii invalidného vozíka, ktorý som si musel doslova vydrankať na ministerstve zdravotníctva. Keď prišli tajní, opäť som zatíkal. Nemohlo ich ani len napadnúť, že ich mám pri sebe.“

„V roku 2000 prišiel za mnou môj priateľ, akademický maliar Jozef Sabol. V auguste 1968 maľoval protestné plagáty a rozvešoval ich po meste. Chcel urobiť výstavu svojich diel a mojich fotografií. Mal som zmiešané pocity. Tie fotky sú pre mňa veľmi nepríjemnou spomienkou.“

„Keď tak spätne rozmýšľam, bolo mi ľúto tých vojačikov v zaprášených, dokrkvaných uniformách. Chudáci. Väčšina z nich ani nevedela, kde sú, prečo ich k nám poslali. Hľadali v tme čiernu mačku, ktorá nejestvovala. A keď posledný z nich opustil republiku, samého ma prekvapilo, že som necítil žiadnu eufóriu. Bral som ako fakt, že dejiny nám dali za pravdu.“

Citáty sú z článku „Košický fotograf Tibor Kováč prežil svoju smrť“ (Denník SME, 22. 8. 2003, autor: Mikuláš Jesenský)

Počas otvorenia výstavy bude odhalená pamätná tabuľa na počesť Tibora Kováča, in memoriam.

Viac informácií na webe STM: [STM | Aktuálne \(stm-ke.sk\)](https://stm-ke.sk)

Ďakujeme za Vašu mediálnu podporu!
Tešíme sa na Vás!